

Het recht van burgers om gemeenten uit te dagen

In de Wmo 2015 is het 'Right to challenge' opgenomen, dat de doe-democratie meer kracht gaat geven. Gemeenten kunnen dit recht als bestuursmaatregel inzetten en moeten hier zelf invulling aan geven. Daarmee krijgen burgers het recht om de overheid uit te dagen wanneer zij menen een dienst beter te kunnen aanbieden.

Het recht om uit te dagen

Right to Challenge is een concept uit Engeland en maakt daar deel uit van het localism-act. Het Landelijke Samenwerkingsverband Actieve bewoners (LSA) heeft deze buurtrechten naar de Nederlandse situatie vertaald en houdt ook de ontwikkelingen bij rond het Right to Challenge binnen de Nederlandse gemeenten.

In 2014 zijn in Amsterdam, **Arnhem**, Eindhoven, Rotterdam, Utrecht en andere gemeenten moties met betrekking tot Right to Challenge aangenomen.

Wat kunnen burgers met het Right to Challenge?

Bewoners en/of wijkondernemers kunnen door middel van het Right to Challenge aangeven dat zij bepaalde (bestaande) publieke taken willen overnemen van de overheid. Hier moeten zij wel argumenten voor kunnen aanvoeren; hoe de uitvoering bijvoorbeeld efficiënter en goedkoper of kwalitatief beter kan.

'Stel dat buurtbewoners zelf meer zeggenschap willen over het groenbeheer dan kunnen zij die zeggenschap opeisen'

De exacte criteria zullen maatwerk zijn en de beoordeling daarvan kan door zowel de gemeente als door bewoners zelf gebeuren. Daarnaast kan zowel aanspraak op het uitvoeren van taken als op de regie/opdrachtgeverschap gemaakt worden. Stel dat buurtbewoners zelf meer zeggenschap willen over het groenbeheer dan kunnen zij die zeggenschap opeisen maar ook de uitvoering zelf ter hand nemen. Het is voor burgers belangrijk om zoveel mogelijk draagvlak in hun buurt te creëren voor wat zij willen 'uitdagen'. Mochten buurtgenoten of wijkondernemers nog weinig weten over het Right to Challenge dan is het verstandig om daar eerst over te communiceren en vanuit de gemeente te overleggen welke criteria van belang kunnen zijn. Alles is nog in ontwikkeling, dat wil niet zeggen dat burgers moeten afwachten.

Welke stappen ondernemen burgers?

- Stap 1: Zij maken hun uitdaging bekend bij de gemeente. De gemeente is dan verplicht daarop te reageren.

Stap 2: De gemeente nodigt de uitdagers uit om een plan van aanpak te presenteren. De burgers vermelden met welke middelen zij een dienst of taak willen overnemen en hoeveel de kosten daarvan zullen zijn. Daarnaast is het van belang dat de burgers de sociale/maatschappelijke meerwaarde duidelijk benoemen. Wat is de meerwaarde als burgers deze taak oppakken?